

Länsstyrelsen
Västra Götaland
Miljöprövningsdelegationen

Beslut

1 (6)

Datum
2024-09-13

Ärendebeteckning
13683-2024

Anläggningsnummer
1480-1105

Renova AB
anna.stollman@renova.se

Dispens enligt 1 kap. 16 § industriutsläppsförordningen (2013:250), Sävenäs avfallskraftvärmeverk i Göteborgs kommun

Verksamhetskod enligt miljöprövningsförordningen (2013:251):
A 90:201-i

Miljöprövningsdelegationens beslut

Miljöprövningsdelegationen ger dispens vid Sävenäs avfallskraftvärmeverk från begränsningsvärden för utsläpp till luft av PCDD/F från avfallsförbränning enligt BAT 30 (tabell 7) i Kommissionens genomförandebeslut av den 12 november 2019 om fastställande av BAT-slutsatser för avfallsförbränning, i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/75/EU om industriutsläpp.

Som villkor för dispensen gäller att föroreningshalten i utgående luft för PCDD/F inte får överstiga 0,12 ng I-TEQ/Nm³, mätt som medelvärde under långtidsprovtagning.

Dispensen gäller från den 13 september 2024 till och med 31 oktober 2024 samt från den 1 april 2025 till och med 31 oktober 2025.

Dispensen ges med stöd av 1 kap. 16 § industriutsläppsförordningen (2013:250).

Dispensen gäller även om beslutet inte har fått laga kraft (verkställighetsförordnande).

Delgivning sker genom kungörelse

Miljöprövningsdelegationen beslutar, med stöd av 47 och 49 §§ delgivningslagen (2010:1932), att delgivning av detta beslut ska ske genom kungörelse. Kungörelsen införs inom tio dagar i Post- och Inrikes Tidningar samt i ortstidningen Göteborgs-Posten.

Beslutet hålls tillgängligt hos Länsstyrelsen. Länsstyrelsens e-postadress är vastragotaland@lansstyrelsen.se.

Redogörelse för ärendet

Hur ansökan har handlagts hos Miljöprövningsdelegationen

Ansökan om dispens kom in till Miljöprövningsdelegationen den 2 april 2024. Ansökan har kungjorts på Länsstyrelsens anslagstavla och webbplats samt remitterats till tillsynsmyndigheten (Länsstyrelsen) som har yttrat sig i ärendet.

Yrkande

Renova AB (sökande) ansöker om dispens enligt 1 kap. 16 § industriutsläppsförordningen från skyldigheten att följa begränsningsvärdena för kanaliserade utsläpp till luft av PCDD/F i BAT 30 i BAT-slutsatser för avfallsförbränning. Sökande har lämnat förslag på att ett mindre strängt villkor om 0,12 ng I-TEQ/Nm³ vid långtidsprovtagningsperiod ska gälla under den tid som dispensansökan avser. Sökanden yrkar att dispensen ska gälla fram till den 1 januari 2026.

Sökandens argument för dispens

Sedan januari 2023 mäter sökande utsläpp av dioxiner på linje 7 genom semi-kontinuerlig mätning (utsläpp från resterande linjer mäts vid periodiska provtagningar enligt beslut från tillsynsmyndigheten). Under perioden januari-maj 2023 uppvisades halter väl under BAT-AEL. Vid tre mätningar, under juni, juli och augusti/september, har emellertid det värde som anges i BAT-AEL (högst 0,08 ng I-TEQ/Nm³) överskridits. Den förhöjda halten dioxiner som uppmäts var oväntad för sökande och har skapat en osäkerhet kring mätvärdena även om oktobers mätning åter igen visar på en halt under BAT-AEL.

En misstanke är att dioxinhalterna har ökat till över 0,08 ng I-TEQ/Nm³ under sommaren på grund av en högre returtemperatur som råder i fjärrvärmenätet under den varmare årstiden. Den högre returtemperaturen i fjärrvärmenätet påverkar effektiviteten i kondenseringssteget i reningen av rökgaserna vilket i sin tur kan påverka utgående dioxinhalt. Med anledning av detta sökte och beviljades sökanden dispens från nu aktuellt utsläppsvärde till den 30 april 2024.

Uppföljande mätningar under vinterhalvåret 23/24 har visat på halter som understiger BAT-AEL. Tidigare bedömning att de förhöjda värdena har ett samband med returtemperaturen i fjärrvärmenätet verkar därmed stämma. Verifieringen har dock endast utförts under en säsong. Ytterligare en sommar- och en vintersäsong med oförändrade driftförutsättningar skulle därför behövas för att erhålla fullgod kunskap om sambanden.

Sökanden avser att vidta åtgärder på reningsutrustningen. Åtgärden innebär att ett av de tre katalysatorelementen som renar rökgaserna från linje 7 ska bytas ut i förtid då sökandens bedömning är att katalysatorns rening av dioxiner kan minska över tid. En första utvärdering av åtgärdens effekt kommer att kunna göras efter det. Mätningar sker därefter enligt kraven i BAT-AEL. Utsläppsvärdena behöver därefter verifieras under i vart fall sommarsäsongen 2025. Om bytet inte ger tillräcklig effekt för att klara BAT-AEL kan det bli aktuellt att även tidigarelägga bytena av två övriga katalysatorelementen som är mindre slitna.

Andra reningsmetoder som skulle kunna vara aktuella att vidta är att installera ytterligare ett rökgasreningssteg med koldosering. En sådan anläggning är dock platskrävande och platsbrist på anläggningen gör att detta skulle kräva en detaljplaneändring. Det går inte i dagsläget att bedöma om alternativet är ekonomiskt rimligt.

Ett annat teoretiskt alternativ skulle vara att kyla bort en stor del av värmeproduktionen under sommarmånaderna och på så sätt tvinga ner den årstidsberoende fjärrvärmemetemperaturen. Det hade inneburit att fjärrvärmeproduktionen under sommarmånaderna måste ersättas med annan produktion i nätet. Detta bedöms inte vara ett vare sig praktiskt eller ekonomiskt rimligt alternativ.

Genom att använda de halter som uppmäts med den semikontinuerliga mätaren beräknades ett utsläpp på 15 mg för helåret 2023. Om de uppmätta halterna skulle ersättas med 0,12 mg/Nm³ skulle dioxinutsläppet bli 35 mg/år, övriga parametrar konstanta. Under vintertid (med låg utomhustemperatur) talar allt för att några ökade utsläppsnivåer inte uppkommer. Emellertid behöver sökanden hela dispensperioden för utvärderingen. Om Miljöprövningsdelegationen skulle anse att dispensperioden i stället bör delas upp för att inte avse vintertid, så föreslår Renova att dispensen ska gälla under 1 april – 31 oktober 2024 och 1 april -31 oktober 2025. Fristen föreslås mot bakgrund av att perioden 1 november – 31 mars anses utgöra vinterperiod i fjärrvärmenätet.

Yttranden från myndigheter och enskilda i sammanfattning

Länsstyrelsen tillstyrker att dispens beviljas och att 0,12 ng I-TEQ/Nm³ används som mindre strängt begränsningsvärde under tiden dispensen gäller.

Länsstyrelsen anser dock att dispensen ska begränsas i tid till att avse sommarperioden i enlighet med sökandens alternativa förslag, då hittills genomförda utredningar pekar på att dispensen inte behövs under den kallare delen av året.

Bemötande av yttranden

Sökanden har avstått från att bemöta Länsstyrelsens yttrande.

Motiveringen till Miljöprövningsdelegationens beslut

Europeiska kommissionen har beslutat om så kallade BAT-slutsatser för avfallsförbränning. Slutsatserna har offentliggjorts i Europeiska unionens officiella tidning den 3 december 2019 och ska enligt 1 kap. 8 § industriutsläppsförordningen (2013:250, IUF) följas senast den dag som inträffar fyra år efter slutsatsernas offentliggörande, det vill säga den 3 december 2023. Enligt 1 kap. 16 § IUF får dispens från angivet utsläppsvärde medges om det med hänsyn till var anläggningen ligger geografiskt, anläggningens tekniska egenskaper eller de lokala miljöförhållandena skulle medföra oproportionerligt höga kostnader jämfört med miljönyttan att följa begränsningsvärdet. Dispensen ska enligt samma paragraf förenas med ett villkor om att i stället följa ett mindre strängt begränsningsvärde.

Enligt 1 kap. 17 § IUF upphör en dispens att gälla när det begränsningsvärde som dispensen avser har ersatts med en ny slutsats om bästa möjliga teknik. Miljöprövningsdelegationen får dock enligt 1 kap. 18 § IUF besluta att en dispens enligt 16 § ska gälla för en kortare tidsperiod än som avses i 17 §, om förutsättningarna för dispens endast finns under den tid som behövs för att anpassa anläggningen till det begränsningsvärde som avses i 8 §.

Kan dispens medges?

Sökanden har framfört att de högre utsläppshalterna har uppmärksammats som ett resultat av att provtagning på linje 7 sedan januari 2023 sker semi-kontinuerligt. Tidigare har mätningar skett under vår och höst. Under sommaren 2023 uppmättes förhöjda halter av dioxinutsläpp och detta misstänks beror på att en högre returtemperatur i fjärrvärmenätet påverkar effektiviteten i kondenseringssteget i rökgasreningen vilket kan leda till högre utgående dioxinhalt. Sökanden har under nuvarande dispensperiod fortsatt arbetet med att verifiera den hypotesen. Några förhöjda halter har inte uppmätts under vinterhalvåret vilket indikerar att hypotesen stämmer. Sökande angav vidare att ytterligare åtgärder skulle genomföras under maj månad 2024 då en katalysator i reningssteget planerades bytas ut i förtid.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att fortsatt dispens behövs för att kunna utvärdera effekten av installationen av en ny katalysator. De miljömässiga effekterna av dispensen bedöms vara begränsade. Då problemen uppmärksammats relativt nyligen saknas en tydlig bild över de åtgärder som behöver vidtas. De andra åtgärder som skulle kunna vara aktuella bedöms varken tidsmässigt eller ekonomiskt rimliga. Sävenäsverket är en samhällsviktig anläggning som står för

en stor del av avfallsförbränningen och fjärrvärmeleveranserna i Göteborgs kommun. Även mindre justeringar av effekten för att skapa marginal till gränsvärdena skulle kunna medföra påtagliga kostnader och konsekvenser på fjärrvärmeleveranserna.

Miljöprövningsdelegationen bedömer mot bakgrund av ovanstående, att det med hänsyn till anläggningens tekniska egenskaper och geografiska läge, skulle medföra oproportionerligt höga kostnader jämfört med miljönyttan att följa begränsningsvärdet redan från den 1 maj 2024 när föregående dispens upphörde att gälla. Det finns därför skäl att bevilja fortsatt dispens för sommarperioderna fram till den 31 oktober 2025.

Den tidigare dispensen upphörde att gälla den 1 maj 2024. Enligt allmänna miljörättsliga principer och praxis, se MÖD 2006:39, ska villkor i tillstånd eller i dispensfrågor vara framåsyftande och möjliga för sökanden att kunna uppfylla. En ansökan om dispens bör därför göras i så pass god tid att det finns möjlighet för verksamhetsutövaren att vidta åtgärder i det fall ansökan avslås. I MÖD 2006:39 anges bland annat följande. ”I likhet med miljödomstolen anser Miljööverdomstolen att det saknas förutsättningar att ändra de aktuella föreskrifterna så att redan gjorda utsläpp godkänns i efterhand. De nya årsmedelvärdena bör därför gälla fr.o.m. den 1 januari 2006.” Miljöprövningsdelegationen kan således inte bevilja dispens med retroaktiv verkan.

Miljöprövningsdelegationen bedömer dock att det finns förutsättningar att besluta att beslutet ska gälla omedelbart. Det gäller en befintlig verksamhet som även tidigare har beviljats dispens från de aktuella BAT-slutsatserna. Det skulle innebära beaktansvärda olägenheter för sökanden om de inte beviljas dispens. Det har inte framkommit några invändningar mot att beslutet ska gälla omedelbart. Det har inte heller i övrigt framkommit någon omständighet som gör att det finns skäl att avvakta med att verkställa beslutet.

Miljöprövningsdelegationen bedömer därför att dispensen ska gälla för perioderna från den 13 september 2024 till och med 31 oktober 2024 samt från den 1 april 2025 till och med 31 oktober 2025.

Detta beslut har fattats av Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen i Västra Götalands län. I beslutet har Sabine Lagerberg, ordförande, och Lena Niklasson, miljösekreterare, deltagit. Föredragande i ärendet är Jan Mastera.

Så här överklagar ni Miljöprövningsdelegationens beslut

Miljöprövningsdelegationens beslut kan överklagas hos Mark- och miljödomstolen vid Vänersborgs tingsrätt. **Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till Länsstyrelsen.** Länsstyrelsens e-postadress är vastragotaland@lansstyrelsen.se. Skickar ni med vanlig post är adressen Länsstyrelsen Västra Götaland, 403 40 Göteborg.

Har överklagandet kommit in i rätt tid överlämnar Länsstyrelsen överklagandet och handlingarna till mark- och miljödomstolen.

Överklagandet ska ha kommit in till Länsstyrelsen **senast den 18 oktober 2024.**

Om den som överklagar är en part som företräder det allmänna (till exempel Naturvårdsverket, Länsstyrelsen eller kommunens miljönämnd), ska överklagandet dock ha kommit in till Länsstyrelsen inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

Överklagandet ska vara skriftligt. I skrivelsen ska ni ange

- ert namn, adress, telefonnummer och eventuell e-postadress,
- vilket beslut ni överklagar, till exempel genom att ange beslutsdatum och ärendets diarienummer, samt
- hur ni anser att Miljöprövningsdelegationens beslut ska ändras och varför det ska ändras.

Sändlista

Externt

- Naturvårdsverket, registrator@naturvardsverket.se

Internt inom Miljöprövningsdelegationen och Länsstyrelsen

- Sabine Lagerberg
- Lena Niklasson
- Monica Lind
- Alexandra Bulat Arp
- Lena Carlsson